

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV ČESKOSLOVENSKÉ AKADEMIE VĚD
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1986

BRNO 1989

RETTUNGSGRABUNG DER SIEDLUNG AUS DER ROMISCHEN KAISERZEIT IN CHARVÁTSKÁ NOVÁ VES /Gem. Břeclav, Bez. Břeclav/

Jaroslav Peška, Regional Museum Mikulov, Jana Stuchlíková, AÚ ČSAV Brno

In der Sandgrube der LPG J. Dimitrovs bei Charvátská Nová Ves /Břeclav-Charvátská Nová Ves, Bez. Břeclav/ kam es bei der Erneuerung der Sandförderung zur Störung von archäologischen Objekten. Die Sandgrube befindet sich nördlich der Gemeinde ca. 350 m rechts von der Strasse Břeclav-Lednice in der Flur "Veliké za kovárnou", Parz. Nr. 1444, in der Seehöhe von 163 m.

Bei der Grabung hat man ein Körpergrab ohne Beigaben erfasst, mit zwei Anhäufungen von Menschenknochen auf dem Boden der Grabgrube, die in der Achse N-S orientiert war. Bei der Nordwand der Sandgrube waren weitere 5 ziemlich gestörte Siedlungsobjekte aus der römischen Kaiserzeit. Unter dem gewonnenen Material treten Bruchstücke von verzierten Ringschüsseln, sog. provinzialrömische Keramik oder ihre Nachahmungen und besonders dann ein einseitiger verzierter beinerner Kamm hervor.

ARCHEOLOGICKÝ VÝZKUM U VELKÝCH NĚMČIC /okr. Břeclav/

Josef Poulík - Ivo Rakovský, AÚ ČSAV Brno

Severně od Velkých Němčic směrem k Noslavi je terén zvládn několika nápadnými vyvýšeninami, které připomínají mohyly. Již delší dobu poutaly zájem archeologů, a proto jsme z podnětu akademika Poulíka provedli v tomto prostoru v září a říjnu 1986 zjišťovací výzkum. Vybrali jsme pro něj výrazné návrší jihovýchodně od obce Noslavi v blízkosti dvora Zelenák. Na SMO 1:5000 list Hustopeče 8-0 je lze nalézt v prostoru bodu, vymezeného mírami 24 mm od V s. č. a 36 mm od J s. č. Pomocí zemního stroje jsme zde položili dvě na sebe kolmé sondy o šířce 0,5 m. Prvá z nich byla vedena po východním svahu návrší, druhá na ni navazovala a protála jeho střed. Obě prokázaly, že jde o přirozený terénní útvar, který je v jihovýchodním kvadrantu lemován uměle vyhloubenou sníženinou o šířce asi 10 m. Uprostřed návrší jsme pak narazili na rozměrný archeologický objekt.

Ve šterkopiescitém podloží se jevil jako velmi dobře čitelný ne zcela pravidelný ovál o rozměrech 540 x 480 cm, orientovaný delší osou téměř ve směru sever - jih. Jeho zásyp tvořila černá humózní hlína s množstvím kamenů, z nichž některé dosahovaly hmotnosti více než 1 q. Celkovou hmotnost kamenného závalu odhadujeme na 15 - 20 q. V delší ose objektu jsme ponechali kontrolní profil a po obou jeho stranách jsme objekt snižovali. Nižže bylo na profilu patrné nepřilíš výrazné zvrstvení, zjevné byly při okrajích jámy vrstvy šterku, vytvořené postupným odtrháváním stěn. Jižní, východní a západní stěny byly takřka kolmé, severní stěna byla šikmá a zejména od hloubky 100 cm do 250 cm klesala velmi mírně. V hloubce 250 cm byly ve spojnicích východní a západní stěny se severní stěnou patrné hrany, které navozovaly dojem původních rohů objektu. Na dno jsme narazili v hloubce 400 cm na úroveň zelenkavé písčitojílovité vrstvy. V zásypu jsme našli několik vesměs atypických pravěkých střepů sídlištního charakteru, z nichž některé by mohly patřit únětické kultuře. Na dně jámy jsme žádné nálezy nezjistili.

Na základě výše popsáných skutečností je velmi obtížné vyjádřit se k interpretaci a datování prozkoumaného objektu. Exponovaná poloha zdůrazněná původně ještě patrně mohylovým kamenohlinitým násypem a rozměry včetně hloubky naznačují, že snad šlo o hrob význačného jedince, který byl vzápětí po pohřbu totálně vyloupen. Severní část jámy, jejíž stěna povlovně klesala, mohla být oním vstupním prostorem lupičů, kteří pronikli z boku do duté hrobové komory pod mohylový násyp i předpokládané dřevěné překrytí a odnesli s nebožtíkem i veškerou další výbavu pohřbu. Jen stěží lze něco říci k datování. Drobné zlomky pravěké keramiky mají evidentně sídlištní ráz /i když žádné sídlištní objekty nebyly sondáží v okolí zjištěny/ a jsou pro datování prakticky bezcenné. Celkový charakter objektu naznačuje, že by snad mohlo jít o jednu z velkých hrodek příslušníků vládnoucí vrstvy z doby stěhování národů, jichž je na jižní Moravě známo několik /Žuřán, Blučina, Smolín, Šakvice/. Tuto domněnku podporuje i existence sídliště z tohoto období na katastru Velkých Němčic nedaleko od místa výzkumu.

Kromě autorů se na výzkumu podíleli vědečtí, odborní a techničtí pracovníci ústavu M. Čizmář, J. Stuchlíková, M. Bálek, M. Geisler, K. Geislerová, P. Horálková, D. Poláchová, Š. Pavko a A. Pešková a odborný pracovník RM Mikulov J. Peška.

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1986

- Vydává : Archeologický ústav ČSAV v Brně,
sady Osvobození 17/19
- Odpovědný redaktor : akademik Josef Poulík
- Redaktoři : Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchlíková,
Dr. J. Unger
- Překlady : Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby : A. Krechlerová
- Na titulním listě : bronzová plastika z Brna - Kozí ul.
- Tisk : Oblastní ediční středisko Jihomoravské
základny pracovišť ČSAV v Brně
- Evidenční číslo : ÚVTEI - 73332
- Vydáno jako rukopis : 450 kusů. - neprodejné